

Naturskyddsföreningen Väsby

2018-03-15

Till Upplands Väsby kommun

Naturskyddsföreningens remissvar över
Väsby Stad 2040 - ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun –
utställningsversionen.

Naturskyddsföreningen Väsby ber att få lämna sitt remissvar över förslag till *Väsby Stad 2040 - Ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun – utställningsversionen*. Naturskyddsföreningen är en medlemsstyrd miljöorganisation med drygt 800 medlemmar i Upplands Väsby.

Utställningsversionen (ÖPU) bygger på Samrådsversionen (ÖPS) över vilken vi yttrat oss i ett remissvar 2017-02-19. De synpunkter och kommentarer som framförs i det yttrande är till övervägande delen fortfarande relevanta även för utställningsversionen, [dessa skrivs med blå text och sidhänvisningar i blått gäller ÖPU](#). Nya synpunkter på ÖPS skrivs med svart text. Vår sammanfattning, se följande sida.

Innehåll:

S 2 Sammanfattning

S 3 Sammanfattning på kartan

S 3- 11 Vår granskning av ÖP

Sammanfattningsvis vill Naturskyddsföreningen framhäva följande:

Bygg hållbart och bygg inte nya stadsdelar i värdefulla naturområden

- Det är ytterst olämpligt att bygga en tät stadsbebyggelse med upp till tusen lägenheter vid Kairo med hänsyn till hållbar utveckling och den demokratiska vägledning som väljarna 2014 givit genom att säga nej till Väsby sjöstad. Även en fortsatt exploatering utöver beviljade detaljplaner är olämplig.
- Ekologiskt känsliga områden, strandskydd och andra naturvärden behöver tas till vara, särskilt i planerad medeltät stadsbygd vid Norrviken, Edsjön och Fysingen. Byggplanerade områden ligger för nära stranden! Den perifera bostadsreserven i sydost bör utgå.

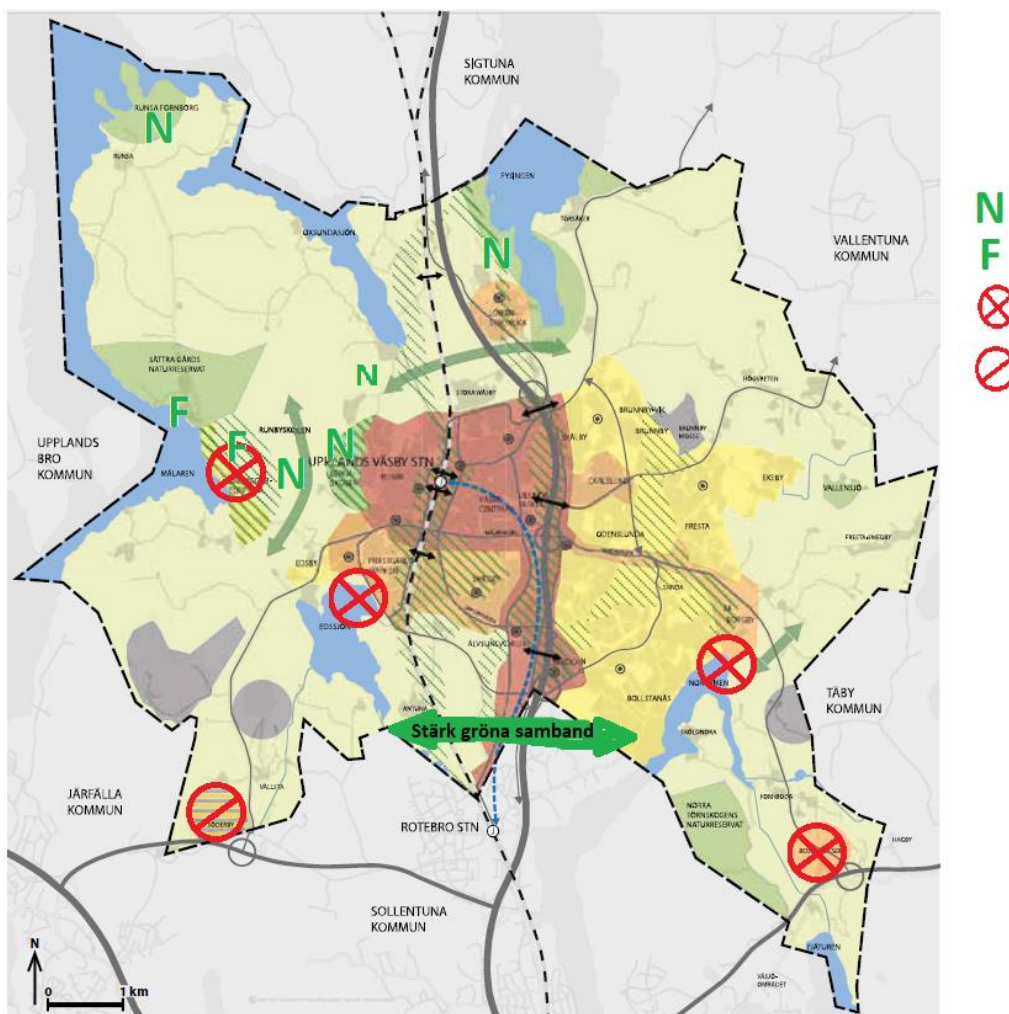
Skydda naturen med fler naturreservat och utveckla arbetet med landskap och kulturhistoria samt med friluftsliv

- Upplands Väsby har för få naturreservat. Det är angeläget att bildningen av naturreservat håller takten med den snabba bebyggelseutvecklingen. Följande reservat behöver bildas under genomförande perioden: Bergaskogen, Området mellan Runby – Mälarstranden, Kairoområdet, Fysingenområdet, Runsa fornborg i vid bemärkelse samt skogsområdet "Kohagen" mellan Vaxmyra i söder och Kvarngärdet i norr.
- Förbättra arbetet med landskap och kulturhistoria! Ta fram ett underlag som identifierar viktiga miljöer där natur, landskap och kulturhistoriska lämningar samspelar och behöver skydd, utveckling eller skötsel för att upprätthålla dess värden.
- Investeringar i utveckling av friluftslivet behövs i Sättra, Kairo och Fysingenområdet.

Utveckla ekosystemtjänster, gröna samband och skydd av gröna kilar

- Ekosystemtjänster behöver utvecklas vid stadsutveckling och förtätning. Det är särskilt viktigt att Väsbyån åter tas fram i dagen vid Väsby entré. Försök att få tillbaka den förlorade aspleken vid stationen – jämför med Uppsalas lyckade restaurering av Fyrisån.
- Gröna kilar inklusive ekologiska samband med vatten behöver upprätthållas och stärkas. Kilsamverkan mellan kommunerna i Rösjökilen fungerar mycket bra. Vi föreslår att Upplands Väsby tar initiativ till en liknande samverkan för Järvakilen.
- Öst-västliga ekologiska spridningskorridorer har succesivt försämrats och behöver stärkas. Upplands Väsby bör i samverkan med Sigtuna och Sollentuna och Trafikverket ta initiativ till att utreda hur och var sådana ekodukter kan byggas och finansieras. Överväg dessutom hur barriärbrytande länkar som behövs för trafiken skulle kunna kombineras eller byggas så att de även får en ekoduktfunktion.
- Utvecklingsplanen för ekosystemtjänster är föredömligt gjord och behöver användas i stadsutvecklingen. Genomförandet av bevarande och förstärkning av ekosystemtjänster för att säkerställa översiktsplanens syfte om ett hållbart byggande med utveckling av ekosystemtjänster behöver följas upp, annars är risken att summan av alla små åtgärder inte är tillräcklig för att upprätthålla den eftersträlvade helhetens gröna kvalitéer.
- Vi instämmer i att framtidsbilden *Olikheterna gör Väsby* utgör en utspridd stadsbyggnad och är en ohållbar bebyggelsestruktur.
- I övrigt: ÖP är väl genomarbetad och bygger på goda underlag i de avsnitt vi granskat.

Framtidsbild – Upplands Väsby 2040

Kommunens framtidsbildskarta kommenterad på kartan av Naturskyddsföreningens sammanfattning ovan:

N: Bilda naturreservat, F: Satsa på friluftsliv, X= bygg inte här, /: bygg mindre här, Gröna dubbelpilen: stärk gröna samband här

Om ÖP 2040

Förslaget till ÖPS och ÖPU är bra och väl genomarbetat på de områden vi har granskat. Vi har i vårt remissvar några förslag till förbättringar. Vårt remissvar följer ÖPU:s struktur. Vi har särskilt granskat ÖPS och ÖPU ur perspektiven hållbarhet, bevarande av biologisk mångfald och miljö kvalitet.

Uppdraget och arbetet med Väsby's översiktsplan

Naturskyddsföreningen välkomnar att kommunen tar fram en ny översiktsplan (ÖPS). Vårt läge i en befolkningsmässigt växande region behöver en systematisk framförhållning för att kunna växa hållbart. Improviserade ad hoc-lösningar, utan övergripande strategi, som det nedröstade Väsby sjöstad ser vi som ett avskräckande exempel. Planeringshorisonten 2040 är väl vald, likaså tycker vi att det är bra att formulera en plan med krav på ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet för en 50

%-ig befolkningstillväxt, vilket ger en god beredskap att hantera en befolkningsökning och dess effekter på natur och miljö m.m. Vi vill vidare understryka att vi ser positivt på att planen tydligt grundas på RUFSS vilket tyvärr inte alltid varit fallet i tidigare planer.

Vi vill särskilt framhäva att en av de viktigaste uppgifterna i en ÖPS är att göra strategiska hållbarhetsbedömningar av planen i stort, så som nu har gjorts med de tre framtidsbilderna, annars riskerar politiska direktiv undgå hållbarhetsgranskning. Vi instämmer i den bedömning som gjorts i ÖPS 2040 av framtidsbilden *Olikheterna gör Väsby*, att denna spridda bebyggelsestruktur inte är hållbar. De främsta argumenten mot ett sådant bebyggelsemönster är att det kräver mer transporter och därmed motverkar lösning av klimatfrågor och att den konsumerar mer natur och bygger sönder grönstrukturen.

Vi anser vidare att det är föredömligt att förankra utgångspunkterna med en medborgardialog, så som har skett.

Hållbar utveckling

Vi tycker att det är utmärkt att lyfta fram hållbar utveckling som en utgångspunkt, som görs på sid 6-7 och tycker det är värdefullt att använda ÖPU som hållbarhetsplan, med de förbättringar vi föreslår.

Visionen Väsby stad 2040

Vi tycker att visionen är användbar som utgångspunkt för översiktsplanen. Den innehåller för oss viktiga punkter om klimat, natur och grönområden. Vi skulle nog ha framhävt dessa värden i en rubrik, då Väsbybor i olika sammanhang givit uttryck för sin höga uppskattning av gröna värden. Samtidigt är detta ett viktigt skäl för väldigt många att vilja bli och att fortsätta vara Väsbybo vilket gör den gröna miljön till en strategisk tillgång för kommunens utveckling. Inrättande av kommunala naturreservat skulle göra kommunen mer attraktiv och dessutom en bättre ranking som miljökommun i Miljöbarometerns index.

Samtidigt vill vi påminna om att en växande befolkning inte kan utgöra ett evigt normaltillstånd. Befolkningstillväxt och ekonomisk tillväxt ställer mycket stora krav på en hållbar utveckling. Det ekologiska fotavtryck landets växande befolkning avsätter ligger nu på en mer än fyra gånger för hög nivå (WWF Ekologiska fotavtryck 2018). Det är naturligtvis inte hållbart i längden och riskerar att medföra irreversibla effekter och alltmer krympande handlingsutrymme att lösa de problem som vi överlåter till kommande generationer.

Utmaningar och planeringsinriktningar

Naturskyddsföreningen instämmer helt i beskrivningen av utmaningar och planeringsinriktning för avsnittet Naturen i Väsby. Det är välskrivet och fångar de mest väsentliga aspekterna på natur i översiktsplanering.

I sammanhanget *Väsby i storstadsregionen* tycker vi att det är bra att ta upp att bevara, utveckla och tillgängliggöra natur- och kulturhistoriska värden. De är viktiga för kommunens identitet och hemortskänsla. En annan punkt nämner att samarbeten kring infrastruktur och andra gemensamma resurser ska utvecklas vidare. Vi vill i det sammanhanget förtydliga att det även på regional nivå är viktigt att värna om det som tas upp i *Naturen i Väsby*, nämligen spridningssamband och strukturer för ekosystemtjänster, särskilt Rösjökilen och Järvakilen men även de samband som grundas på sjöar och vattendrag.

Vi instämmer i samtliga punkter för planeringsinriktning i avsnittet *Ett robust Väsby – Risk, klimat och hälsa*. Det är bra att framhäva grönstrukturens kapacitet till luftrening och lokalklimatreglering. Vi

tycker också det är bra att ta upp behov av tysta områden samt att bostäder ska ha tillgång till dags- och solljus av bra kvalitet. Det senare är även en förutsättning för en livskraftig grönstruktur i bostadsområden.

Stadsmässighetsdefinitionen – en genomförandekonflikt

Kombinationen av de två genomförandepunkterna om en hög täthet med många människor och om att parkering bör finnas i gaturummet är problematisk. Fastigheter bör ordna och ekonomiskt ansvara för att hållbara de boendes bilar inom fastigheten. Annars äts allmänna utrymmen upp av parkerade bilar, utrymmen som långt bättre behövs för människor, andra trafikanter och grönstrukturen.

Upplands Väsby 2040 – en framtidsbild

Vi tycker att den förenklade kartan på sid 26 i ÖPU ger en god översiktlig och informativ bild av översiktsplanen och att bland kartans arton element, de mest västliga elementen för natur och ekologi fångats in och att de är viktiga att ha med i den slutliga planen. Möjligen skulle de gröna kilarna även kunna ha markerats, men de är beskrivna på annan plats i dokumentet. Kartan beskriver inte hur utvecklingen varit, men om man backar några tiotal år så fanns även en öst-västlig spridningskorridor omkring gränsen mot Sollentuna vid E4 av liknande kvalitet som den öst-västliga korridoren omkring Stora Väsby – Hammarby. Det talar för ett behov av förstärkning av öst-västliga ekologiska spridningskorridorer i kommunen.

Vi tycker att det är bra att översiktsplanen använder tre förtättningsgrader. Förslag till relevanta åtgärder, vid en fortsatt förtätning, för vilken typ av ekologisk kompensation som kan behövas i småskalig, medeltät eller tät stadsbyggnad finns i den av kommunen antagna planen *Utvecklingsplan för ekosystemtjänster (2016)*. Även ÖPS använder detta underlag. Vi tycker det är bra och att det är viktigt att utvecklingsplanen för ekosystemtjänster blir tillämpat i fortsatt detaljplanering och stadsutveckling.

Vi har funderat över hur täckningen och avgränsningarna av tät, medeltät och småskalig stadsbygd ska tolkas i ÖPS 2040. Vi förmodar att dessa ska läsas med all annan information överlagrad från kartorna i avsnittet *Upplands Väsby 2040 – en framtidsbild*. Om det inte vore så blir konsekvenserna orimliga med bebyggelse vid stränder och i Sandaskogen m.fl. grönområden.

Tät stadsbygd

Vi tycker målsättningen är bra, men att det samtidigt är viktigt att i varje bostadsområde ta tillvara möjligheterna att ha vegetation och parker och har närhet till rekreationsområden enligt tabellen på sid 49. Ekosystemtjänster behöver utvecklas vid stadsutveckling och förtätning. Vi tycker det är särskilt viktigt att Väsbyån uppmärksammas vid Väsby entré och att så mycket som möjligt av den nu delvis kulverterade ån åter tas fram i dagen.

Detta är viktigt för biologisk mångfald och en bättre stadsrumsupplevelse: jämför med den nya miljön vid Fyrisån i Uppsala! Uppsala har investerat mångmiljonbelopp för tillgänglighet och biologisk mångfald. Bl a har man fått lekande asp centralt i Uppsala medan Upplands Väsby på 90-talet förstörde den bästa lekplatsen i kommunen, just vid stationen. Det är inte omöjligt att få tillbaka en lekplats vid stationen. Det visar erfarenheterna från Uppsala. Vi var från Naturskyddsföreningen Väsby rådgivare till Uppsala och bl a guidat kommunstyrelsen vid lekplatsen i Rotsunda för att ge dem mod att satsa de miljoner som behövdes för att få tillbaka aspen i Uppsala efter ett par hundra års frånvaro. Det skulle vara intressant om vår hemkommun också kunde visa lyhördhet i denna fråga.

Det är mycket olämpligt att förlägga tät eller mycket tät stadsbygd till Kairoområdet från hållbarhetssynpunkt. Området är markerat som småskalig stadsbyggnad, se vidare nedan.

Medeltät stadsbygd

Vi tycker att även målsättningen för medeltät stadsbygd är bra. Tre av de områdena för medeltät stadsbebyggelse ligger var för sig nära sjöarna Edsjön, Fysingen eller Norrviken. Det är viktigt att strandskyddet respekteras så att naturen i strandzonen undantas från exploatering och att allmänhetens tillträde inte begränsas. De ligger inom område som är ekologiskt känsligt enligt kartan på sid 54 i ÖPU, och har även andra naturvärden redovisas på kartorna på sid 49 och 92. De byggplanerade områdena ligger för nära stranden. Den s.k. bostadsreserven i sydost behövs inte och ligger för perifert för att ingå i en hållbar stadsstruktur. Vi instämmer vidare i att det är viktigt att bibehålla och förbättra spridningssambanden i Rösjökilen om förtätning i området med koppling till Väsjön i Sollentuna prövas.

Småskalig stadsbygd

Vi tycker även att målsättning för småskalig stadsbygd är bra. Planen har uppmärksammat att dessa områden angränsar till gröna kilar och att de därmed har förmåga att överbrygga ekologiska förbindelser mellan kilarna och stadsbygden, även de tätare bebyggda delarna av den. Dock utgörs området Edsby och delar av Båtbyggartorp (t ex Kyleskogen) av grönkilsområden i sig.

Området Båtbyggartorp angränsar till Mälaren och visar i framtidsbildens kartor på sid 43 och 47, samt planförutsättningarnas karta på sid 83, andra värden som planen strävar efter, som kan komma begränsas vid en fortsatt bebyggelse. Värden som här redovisas: är mötesplats och bevarande av strandområde, mötesplats och naturområde, område med värdefulla värden att bevara, ekologiskt känsligt område, värdefullt ekologiskt och rekreativt område, naturvärdes område samt naturreservat. Från dessa utgångspunkter är det ytterst tveksamt om det finns utrymme för fortsatt byggande. Om man därtill beaktar bristande VA-kapacitet, bristande vägkapacitet, placering vid riksintresse för övnings- och skjutfält, belägenhet i allergen zon (närhet till djurhållning) samt att i analysen av Väsby sjöstad klassificerades en mindre utbyggnad som ohållbar, vore det avgjort mer lämpligt att göra området till landsbygdszon.

Samrådet om Väsby Sjöstad visade att lönsamhet saknas för småskalig utbyggnad i Sättra, Kairo o Båtbyggartorp. Därför landade förslaget på 3000 bostäder. Detta förslag röstades ju ner vid folkomröstningen. Den här föreslagna utbyggnaden understigande 3000 bostäder kan rimligtvis inte heller försvaras med tanke på lönsamhet, hållbarhet och närhet till tätort. Enligt analysen från Väsby sjöstad är bostadsunderlaget för lågt för kollektivtrafikutbyggnad men också för en utbyggnad av allmän service som skola, handel och sjukvård. Detta resulterar i ett bilberoende område vilket strider mot ÖPs grundläggande mål.

Vi vill på förekommen anledning påminna om året 2014 då den rådgivande folkomröstningen om översiktsplanen för Väsby sjöstad gav ett tydligt utslag som alla partier på förhand lovade att följa: Nej till Väsby sjöstad. Då kommunen satsat mångmiljonbelopp på att informera och förankra om planen är det för oss obegripligt att på nytt, med anspråk på demokratisk anständighet, resa frågan om en stor utbyggnad i just det område som medborgarna sagt nej till.

Det nu utpekade området är olämpligt att förtäta mer än vad gällande detaljplaner medger och ytterst olämpligt för att exploatera upp till mycket tät stadsbyggnad med hundratals, eller upp till tusen, lägenheter i ett strandnära område med höga naturvärden.

I fråga om Edsby utgörs området av Järvakilen, vilket gör att bebyggelse inte har karaktär av förtätningen utan av nyexploatering. Vi anser att området ska vara en landsbygdszon.

Även när det gäller Söderby bör detta område vara en landsbygdszon. Skälet är att exploateringsgraden här bör vara mycket låg och bara omfatta upp emot ett tjugotal villatomter, annars blir utbyggnaden ett hållbarhetsproblem.

Landsbygd

Även denna målsättning är bra. Vi behöver ett livskraftigt och hållbart jordbruk som kan hålla landskapet öppet genom odling, bete eller slåtter. Vi anser att målsättningen är bra att bruka skogen med sikte på att skapa och behålla en stor variation av naturtyper som underlättar utveckling och bevarande och biologisk mångfald. Verksamheter i landsbygden som bevarar och stärker de gröna kilarna bör främjas. En särskilt viktig sådan verksamhet är ett stadigvarande bete, särskilt av strandängar och tidigare betade områden inklusive skogsbetesområden.

Sociala värden

Kartan redovisar tre mötesplatser i anslutning till naturområden. Vi tycker det är viktigt att utveckla den potential för friluftslivet som finns i Sättragårds naturreservat och området vid Kairo och att fortsatta investeringar görs för att förbättra möjligheter till bad, motion, friluftaktiviteter och naturupplevelser. Även områden kring Fysingen behöver utveckling. Naturområdets avgränsning norr om Löwenströmska (sid 43) behöver utvidgas väsentligt västerut.

Området vid Kairo och Sättra behöver utvecklas för friluftslivet gärna som ett friluftsområde för hela Upplands Väsby.

Vi anser att grönmarkerade områden på kartan över rekreation och mötesplatser i ÖPU s 49 bör utvidgas.

- Hela området norr om Löwenströmska sjukhuset och Lagårdsvägen samt öster om E4 bör grönmarkeras.
- Områdena som omger Edsjön, utöver markerat bevarande av strandområde bör grönmarkeras.
- Hela Runsahalvön kan med fördel grönmarkeras, men med särskilt fokus på de redan markerade områdena.

Näringsliv

Det är bra att särskilda verksamhetsområden reserveras för utveckling av näringsliv och verksamheter. Det minskar störningar och konflikter med allmänna intressen.

Natur och vatten

Den inledande målbeskrivningen är bra. Vi skulle gärna lägga till vikten av att bevara biologisk mångfald för att bl.a. få fungerande ekosystemtjänster. Vi tycker att initiativet att ta fram en utvecklingsplan för ekosystemtjänster är föredömligt. Vidare att rekommendationer i utvecklingsplanen använts på ett bra sätt i översiktsplanen, så att intressekonflikter och lösningar kan lyftas fram, för ett hållbart stadsbygge och en god översiktsplanering.

Bevarande av biologisk mångfald är viktig för att upprätthålla och utveckla ekosystemtjänster. Enligt gängse definitioner är det den biologiska mångfalden i naturen som levererar ekosystemtjänsterna, inte tvärtom. Därför föreslår vi att förklaringen av ekosystemtjänster skrivs som följer: ekosystemtjänster är tjänster som vi får av den biologiska mångfalden i naturen som exempelvis vatten- och luftrening, rekreation och klimatreglering. Det är bra att ÖPU uppmärksammar detta, men skrivningen behöver förtydligas. Kommunen bör utgå från vetenskapligt vedertagna definitioner av ekosystemtjänster med innebörden att det är den biologiska mångfalden eller ekosystemets organismer som levererar ekosystemtjänster. Det innebär att den biologiska mångfalden är viktig för inte bara *för många*, utan *för alla* ekosystemtjänster. (NE: "Ekosystemtjänster är produkter och tjänster som *organismer i naturen* erbjuder och som vi människor använder." NE stöds också av Naturvårdsverket och internationella definitioner)

När det gäller skydd av värden i natur och vatten tycker vi att avsnittet är bra och att det tar upp de viktigaste frågorna. Vi har några förslag till förbättringar.

Vi uppfattar att kilsamverkan mellan kommunerna i Rösjökilen fungerar mycket bra. Vi föreslår att Upplands Väsby tar initiativ till en liknande samverkan för Järvakilen. Kilarna på s 54 är tydligare markerade jämfört med ÖPS.

Det finns en regional brist på öst- västliga spridningskorridorer, mellan Järvakilen och Rösjökilen. Framförallt är det de stora kommunikationslederna som isolerar kilarna, men det är också den lokala bebyggelsen och vägnätet. Genom fortsatt byggande har spridningssambanden succesivt försämrats. Det gäller inte bara i Upplands Väsby utan också i Sollentuna och Sigtuna. Både Trafikverket, kommuner och byggare har investerat i och byggt fler barriärer. Naturskyddsföreningen anser att det är dags för att bryta den negativa utvecklingen med kompensationsåtgärder. Ett sätt att vända utvecklingen och att förstärka sambanden är att bygga en eller flera ekodukter över E4 och järnvägen. Därför föreslår vi att kommunen, i samverkan med grannkommunerna och Trafikverket tar initiativ till att utreda hur och var sådana ekodukter kan byggas och finansieras.

Vi anser att kartan *Natur och vatten* är både översiktlig och överskådligt och därför kan vara ett bra planeringsunderlag. Det nya greppet att avgränsa områden där särskilda investeringar behövs för att stärka ekosystemtjänster (brunt på kartan, 47) och områden med värdefulla ekologiska värden (ljusgrönt) är mycket bra och bör tillämpas fullt ut. Hur detta kommer att falla ut visar sig i detaljplanläggningen och bygglov.

Vi tycker att det behövs ett förfarande som följer upp och utvärderar genomförandet av bevarande och förstärkning av ekosystemtjänster för att säkerställa översiktsplanens syfte om ett hållbart byggande med utveckling av ekosystemtjänster. Annars är risken att summan av alla små åtgärder inte är tillräcklig för att upprätthålla den eftersträvade helhetens gröna kvalitéer. Vi föreslår att kommunen sonderar, eventuellt med hjälp av experter, hur andra kommuner i Europa hanterat detta, kanske i Tyskland som länge haft en särskild kompensationslagstiftning som dock är mer strikt på detaljnivån.

Naturreservatsbildningen går sakta framåt. I en period av mer intensiv bebyggelseutveckling, som planen förutskickar, är det viktigt att reservatsbildningen håller jämna steg. Det är också en viktig fråga för att Upplands Väsby ska kunna hävda sig som en miljökommun och vara attraktiv för medborgare leva i och för tjänstemän att arbeta med. Naturskyddsföreningen anser att det är angeläget att följande reservatsbildningar kommer till stånd före år 2030:

- Bergaskogen

- Området mellan Runby – Mälarstranden.
- Kairoområdet.
- Fysingenområdet.
- Runsa fornborg i vid bemärkelse
- Skogsområdet "Kohagen" mellan Vaxmyra i söder och Kvarngärdet i norr.

De fem första områdena finns redan beskrivna i flera olika utredningar som slagit fast de betydande naturvärden som finns i dessa områden. Det sjätte området "Kohagen" ligger enligt Jansson, 2002¹, "syd väst om Lövsta och utgörs av skogsmark väster om Hemgärdet och sträcker sig söderut till Vaxmyra, norrut till Kvarngärdet och västerut mot Bromsbodaåkern. Tidigare beteshage." Detta skogsområde utmärks idag av en påfallande hög variation och artrikedom. Som exempel kan nämnas att i områdets sydligaste delar finns en sidlänt kalkpåverkad granskog som är påfallande rik på rödlistade svamparter, särskilt taggsvampar. I väster finns vidare en växtplats för den ståtliga orkidén *Skogsknipprot*.

Den fortsatta reservatsbildningen är en viktig del i att befästa de gröna kilarna, som är den grönstruktur som ska försörja kommande Väsbybor och invånare i Stockholm och kommunerna mellan Väsby och Stockholm med framtidens ekosystemtjänster. Det är viktigt att kommunen driver dessa planer framåt och bidrar med egna investeringar i detta gröna kapital.

Inventeringen av ekologiskt känsliga områden bör göras så snart som möjligt då aktiviteten i stadsbyggandet är hög.

Närheten till parker och rekreation är oerhört viktig för Väsbyborna. Översiktsplanen kan ge viktiga förutsättningar för att stärka dessa värden, men utfallet visar sig först i genomförandet. Därför bör utvecklingen av dessa följas upp och utvärderas i samma förfarande som ovan sagts om ekosystemtjänster.

Kulturhistoria

Målet att kulturhistoriska miljöer bevaras och utvecklats är bra. Men det behövs bättre och tydligare underlag. Landskapet bär arv från tidigare historia. T.ex. behöver kunskaper om sammanhang och kartläggning om de stensträngslandskap från tiden år 100 – 600, som har vuxit fram de senaste 25 åren, åskådliggöras på planeringskartor. Det finns fortfarande ekologiska miljöer som har viss kontinuitet från 1700-talets öppna kulturlandskap med ängsvegetation och hässlen. Men dessa liksom många naturbetesmarker förvinner gradvis utan skötsel. Det vore bra om kommunen tog fram ett underlag som beskriver landskap som är beroende av historisk kontinuitet och hur beroenden ser ut, samt identifierar viktiga miljöer där natur, landskap och kulturhistoriska lämningar samspelar och behöver skydd, utveckling eller skötsel för att upprätthålla dess värden.

Trafik

Överväg hur barriärbrytande länkar som behövs för trafiken skulle kunna kombineras eller byggas så att de även får en ekoduktfunktion (se vårt förslag angående ekodukter ovan).

¹ Jansson L. E., 2002, *Geografiska namn i Upplands Väsby kommun. Förteckning och kartor över vissa äldre och yngre ortnamn inom gårdarna i Ed, Hammarby och Fresta socknar. Kultur- och Fritidsförvaltningen i Upplands Väsby kommun.*

Det är angeläget att ambitionerna för cykeltrafiken förverkligas. Vi instämmer även i målbilden för kollektivtrafiken. SL:s kraftiga försämring i busstrafiken i Upplands Väsby får inte hindra fortsatt utveckling.

Marginalkostnaden för att åka till Väsby centrum bör inte vara dyrare för kollektivtrafikanten än för den som använder bil. Tillgängliga styrmedel behöver användas för att reglera tillgången till begränsat parkeringsutrymme. Vid infartsparkeringar, köpcentrum och liknade plaster bör finnas laddmöjligheter för laddhybrider och elfordon.

Det bör inte byggas någon ny väg från Grana till Hammarby trafikplats. Området som berörs är ett värdefullt naturområde med rik kulturhistoria och jordbruk. Istället bör befintlig väg förbättras, bl.a. med separat cykelväg.

En utveckling av trafiksystemet bör ha som mål att nå minskade bullerstörningar.

Vi är tveksamma till behovet av en ny huvudväg mellan Odenslunda och Vik.

Teknisk infrastruktur

Vi tycker att avsnittet behandlar de viktigaste frågorna. Teknisk infrastruktur ska vara på plats under lång tid och behöver vara giftfri. Pulveriserade bildäck och andra restprodukter med farliga ämnen bör inte byggas in i lekplatser eller idrottsplatser. Inte heller material som ger upphov till mikroplatser i miljön.

Risk, klimat och hälsa

Det är bra att grönområdets klimatmodererande effekt tas upp och beaktas som en tillgång i stadsutvecklingen.

Hundraårsregn nämns som en risk. Vi vill också påminna om att Väsbyån inte på 25 år har haft ett (tidigare) normalt vårvattenhöglöde p.g.a. utebliven koncentrerad snösmältning. Trots klimatförändringar kvarstår risken fortfarande för tillfälliga, mycket höga vårvattenflöden.

Det är bl.a. därför bra att fördröjningsåtgärder för dagvatten används som en strategi. Dagvattendammar och liknande åtgärder bör även användas för att utveckla biologisk mångfald. För Väsbyåns del är det framför dess nordligaste lopp som bör övervägas för anläggande av våtmark(er).

När luftkvaliteten uppmärksammas i stadsutvecklingen måste även de nya rönen om småskalig eldnings stora betydelse för luftkvaliteten beaktas.

Hållbarhetsbedömningen i korthet

Vi tycker det är mycket bra att kommunen låtit göra en övergripande hållbarhetsbedömning av översiktsplanen som ett underlag för densamma. Vi vill framhålla att hållbarhetspotentialen i planen inte uppnås genom översiktsplanen, utan att dess intentioner förverkligas i fortsatt stadsutveckling och åtgärder för miljö m.m.

Strategi för genomförande och uppföljning av översiktsplanen

Vi har inga kommentarer till detta avsnitt utom det som vi ovan anförde om uppföljning av hur ekosystemtjänster vid fortsatt förtätning av bebyggelse.

Allmänna intressen/planeringsförutsättningar

Vi har inte granskat detta avsnitt i detalj, vi tycker dock att beskrivningen av planeringsförutsättningar för *Natur och vatten* är bra och att den tar upp de viktigaste frågorna.

Naturskyddsföreningen Väsby

Pelle Nordmalm
ordförande